

Martin Horyna, Studie k dějinám hudby a hudební teorie v Českých zemích, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Ústav hudební vědy, Brno 2011, 132 s.

Mám osobně velikou radost, že Martin Horyna spěje předloženou prací k udělení akademického titulu docent. I když zároveň se mi chce jedním dechem říci, že již dávno měl být profesorem, měřeno jeho významem a přínosem pro obor. Nicméně i tato skutečnost je především odrazem jeho povahy a osobního založení, neboť je člověkem vzorně skromným, který nevyhledává oficiality a vnějškovosti.

Než naplním požadovanou formálnost posudku, dovolím si v rámci úvodního laudatia ještě jednu osobní charakteristiku autora habilitační práce. Martin Horyna je výjimečným představitelem české muzikologie. Je obdivuhodně pracovitý, příkladně systematický a nekonečně invenční. Přehlédneme-li jeho dosavadní rozsáhlou publikační činnost, zjistíme, že od prvé zveřejněné práce se jedná o zásadní příspěvky především k starším dějinám české hudby. To zásadní bych opravdu ještě jednou rád zdůraznil. Každá jeho práce - ať již se jedná o tématickou či materiálovou studii, notovou edici, překlad či výklad dobového textu, slovníkové heslo nebo jen o komentář v podobě článku - je totiž ryze a nezpochybnitelně původní, zároveň objevná a metodologicky vzorně vypracovaná. Martin Horyna má výjimečný dar přemýšlet o hudbě a hudební kultuře minulosti. Jeho interpretace je vždy založena na mimořádně detailní znalosti dobových pramenů. Tím je prosta ahistorických projekcí či jakýchkoliv ideových přídavek. Horyna je objektivní, analytický a zároveň má schopnost syntetizovat, třeba i poznatky zdánlivě časově či místně vzdálené. Cenné na jeho příspěvcích je také to, že opravuje řadu často i zásadních tvrzení, které se v české a následně i zahraniční muzikologické literatuře tradují již po několik generací, a které vyplývají z nedostatečně kritického zhodnocení pramenné základny.

Předložená habilitační práce je ukázkou tématického a metodologického zaměření autora. Je výběrem jeho sedmi studií, z nichž některé již byly částečně publikovány. Hned úvodní studie o vztahu české reformace a hudby patří k vzorovým studiím, které patří mezi povinnou literaturu každého adepta studia dějin starší české hudby. Studie přináší zasvěcenou charakteristiku jednotlivých obřadů utrakvistické, resp. nekatolické liturgie, v kterých hrála hudba důležitou roli. Nový pohled na problematiku umožňuje i autorova znalost dobových bohoslužebných agend.

V pořadí druhá studie vznikla v souvislosti s přípravou edice kancionálu z Miletína, který je dnes uložen v Městském muzeu v Hořicích. Je sondou do jednoduchého, ale zároveň běžného a funkčního polyfonního repertoáru, který byl uplatňován v nábožensky i sociálně složitém období 17. století v regionální městské hudební kultuře. Jedním z dominantních témat Martina Horyny je již od počátku jeho zájmu o hudební dějiny Český Krumlov. Autorovo rodné město patří nejen mezi architektonické skvosty, ale je i vděčným tématem hudebně historických studií vzhledem k četnosti a charakteru dochovaných pramenů. Na příkladu Krumlova ukazuje autor model hudebního života, který byl v různých modifikacích uplatňován v řadě dalších významných českých měst a to až do 19. století. Jižním Čechám je věnována i následná studie o vztahu šlechtického rodu Rožmberků k hudbě, která sice dokládá výjimečnost širší podpory hudebních aktivit ze

strany zmíněného rodu, zároveň se ale neobává opravit řadu mylných tvrzení tradovaných v literatuře, které vedly ke vzniku legendy o „rožmberské kapele“.

Zbylé studie jsou dokladem Horynovy osobité specializace na tematiku hudební teorie. Opět musím zdůraznit to, co všichni zasvěcení vědí: Horyna je v tomto ohledu solitérem v české muzikologii. Od dob Otakara Hostinského (pomineme-li podnětnou ale krátkou studii Vladimíra Helferta) se nikdo nezabýval středověkou a renesanční hudební teorií s takovou systematičností a erudicí jako právě Martin Horyna. Prvý příspěvek je komentářem ke středověkým chorálním traktátům z Vyššího Brodu, druhý pak je věnován hudebnímu traktátu z rukopisu pražské Kapitulní knihovny N 51 a závěrečná studie komentuje latinskou veršovanou učebnici hudby Václava Philomata z Jindřichova Hradce.

Je zbytečné zdůrazňovat, že všechny studie jsou napsány velice erudovaně, v dokonalé úpravě a bez jakýchkoliv chyb.

Habilitační práce splňuje požadavky kladené na úroveň habilitačních prací v daném oboru.

V Praze, 28. 9. 2012

Doc. PhDr. Petr Daněk, PhD.

Severozápadní V/477/20
141 00, Praha 4
petr.danek@ff.cuni.cz